

Opwaardeerverzoek & Technische vragen m.b.t. SB Startnotitie visie landbouw en voedsel

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
BBB	1	<u>Opwaardeerverzoek</u> : Mooi om te zien dat de diversiteit van de landbouw wordt gewaardeerd gezien de diversiteit in het aantal thema's. BBB heeft er nog wel een aantal vragen en opmerkingen over aan de gedeputeerde en andere Statenleden.	
VVD	2	<u>Opwaardeerverzoek</u> : Met deze visie kunnen wij als provincie kleur en richting geven aan een toekomstperspectief voor de landbouw en de voedselproductie en -voorziening in onze provincie. Een aantal belangrijke onderdelen, zoals voedselvoorziening en innovatie, lijken nog geen plaats te hebben gevonden in de startnotitie. Ook is de beoogde participatie nog nauwelijks beschreven, terwijl wij dat wel een belangrijk onderdeel vinden in een startnotitie. Wij zouden graag zien dat de belangrijke stakeholders al geïdentificeerd worden en wordt meegegeven hoe en in welke stadia zij beoogd betrokken zullen worden. Daarom willen wij deze notitie graag bespreken in de RGW commissievergadering.	
	3	Is onder het thema voedsel niet ook een logisch onderdeel voedselvoorziening, of valt dat onder een van de genoemde onderdelen?	De Voedselagenda is een stimuleringsagenda waarmee wordt gewerkt aan het versterken van korte ketens in de provincie Utrecht en het stimuleren van gezonde en duurzame voedselconsumptie van de inwoners. Dit is ook de kapstok voor de visie. De vraag is wat de rol van provincie is in de voedselvoorziening. Wel is er bijvoorbeeld een project geweest voor voedselbanken, is dat een voorbeeld van voedselvoorziening waarop met deze vraag bedoeld wordt?
	4	Is onder het thema "Economie en leefbaarheid platteland" innovatie niet ook een logisch onderdeel? Of valt dit ergens anders onder?	Innovatie is een oplossingsrichting en deze zal zeker naar boven komen tijdens de toekomstverkenning en visievorming, en zal daarom veel thema's raken. Het is geen doel op zich, maar een middel om ergens te komen.
	5	Waarom is de stakeholderanalyse en hoofdlijn participatie zo summier opgenomen en nog niet verder uitgewerkt in de startnotitie? Zijn er al partners betrokken bij het opstellen van de startnotitie?	De stakeholderanalyse en de participatielijn zullen wij met de expertise van het adviesbureau verder uitwerken. Bij de startnotitie zelf zijn nog geen stakeholders betrokken. Deze is met name bedoeld om de Staten te informeren over het beoogde proces. U kunt nu uw wensen ten aanzien van te betrekken stakeholders en participatie meegeven.
	6	Nu staat stakeholderanalyse en participatie- en communicatieplan voor januari 2024 gepland. Wordt PS hier ook nog bij betrokken? Nu lijkt het of PS pas weer bij de	Het is mogelijk om u te informeren over deze analyse en aanpak. Wensen kunt u nu meegeven.

		toekomstverkenning van feb/maart 2024 betrokken wordt.	
PvdA	7	<u>Opwaarderingsverzoek</u> : Graag willen wij dit stuk opwaarderen, om met de commissieleden in gesprek te gaan over prioriteiten als natuur, voedselvoorziening tot hoe ver buiten de regio, korte ketens, belonen koplopers, fatsoenlijke boterham agrariërs etc.	
	8	Hoe verhouden de doelstellingen Natuur, Water- en bodemsturend, fatsoenlijk inkomen agrariërs en stikstof zich tot elkaar?	Dit is een sectorale visie voor de landbouw in onze provincie. Er is daarbij zeker oog voor de randvoorwaarden die vanuit andere thema's een belangrijke rol spelen, maar ook voor maatschappelijke trends die tot uiting zullen komen in de toekomstscenario's. Bij de visievorming worden beleidskeuzes gemaakt waar die nog nodig zijn. Dit gebeurt in nauwe afstemming met het UPLG, waar de integrale afweging plaatsvindt.
	9	Is hier een prioritering in afgesproken of kan hierover nog worden gedebatteerd?	Bij de visievorming zal er kunnen worden gedebatteerd over keuzes die mogelijk gemaakt moeten worden. Daar heeft PS een belangrijke rol in, want zij moeten de kaders vaststellen. Hier is ook een belangrijke link met het UPLG en structurerende keuzes die daarin gemaakt worden. Deze processen zullen we onderling steeds op elkaar afstemmen.
D66	10	<u>Opwaarderingsverzoek</u> : In de startnotitie worden in paragraaf 2.3.4 een aantal thema's opgenoemd die een plek zullen krijgen in de uiteindelijke visie. We willen die thema's en de onderdelen daarvan kort bespreken in de commissievergadering	
SGP	11	<u>Opwaarderingsverzoek</u> : Graag spreken we door over de landbouwvisie met gedeputeerde en collega's. onder meer over toonzetting van aanleiding en opgave, en de verwoorde toekomstverkenning.	
	12	Waar is de aanname dat er een statenbrede behoefte gevoeld wordt om een nieuwe landbouwvisie te maken op gestoeld?	Er is in diverse statenvergaderingen door verschillende partijen uitgesproken dat er behoefte is aan vernieuwing van de landbouwvisie. Wij willen met Statenbreed niet suggereren dat alle partijen dezelfde behoefte hiertoe hebben. Het (amendement-) besluit over het Rekenkamer rapport Landbouw- en voedseltransitie (PS 8 feb 2023) is met grote meerderheid aangenomen en biedt een belangrijke basis voor deze Startnotitie.
	13	Er wordt aangenomen dat de wens is integraal te kijken. Als SGP hebben we bij het coalitieakkoord duidelijk aangegeven dat de omschreven kaders voor een landbouwvisie niet de onze zijn. En er met name een deelvisie gemaakt moet worden.	Er staat dit bij doelstelling: <i>Het opleveren van een door Provinciale Staten vastgestelde visie op landbouw en voedsel die richting en perspectief geeft aan de Utrechtse agrarische sector in balans met klimaat, bodem, water en natuur. Deze kijkt breder en verder dan de concrete doelen van het UPLG en helpt in het kiezen van de</i>

		Waarom wordt in de doelstelling alleen de maatschappelijke opgaven genoemd en is economisch rendabel geen doel?	<i>gewenste transitiepaden voor de langere termijn.</i> Met perspectief wordt ook bedoeld economisch rendabel.
	14	Wordt bij de doelgroepen ook de verwerkende markt meegenomen als doelgroep? Bijvoorbeeld Friesland Campina of Arla als zuivelverwerkers?	Het is de bedoeling om de hele keten mee te nemen, dus ook genoemde partijen of een vertegenwoordiging daarvan.
	15	Kernvraag in landbouwbeleid is of de boer rond kan komen van zijn bedrijf. Inhoudelijk kun je veel wensdenken in een visie. Hoe wordt de financiële borging vormgegeven binnen provinciale mogelijkheden?	In de visie zal worden aangegeven waar de provincie een rol kan spelen in de gewenste ontwikkelrichting. De provincie is niet verantwoordelijk voor het verdienmodel van ondernemers, maar kan mogelijk wel helpen, zoals bijvoorbeeld getracht wordt met het project Utrechtse Monitor voor Duurzame Landbouw, waarbij besparingen gerealiseerd kunnen worden en aanvullende (bescheiden) beloningen voor bepaalde resultaten mogelijk zijn. Het verdienmodel is echter ook afhankelijk van marktpartijen en de landelijke overheid.
	16	Is een onderdeel van de visie ook hoe we provinciale regelgeving kunnen verminderen om kostprijzen te drukken?	Het beeld dat provinciale regelgeving kostprijsverhogend werkt wordt niet erg herkend. Als het gaat om bijv vergunningverlening kan dat zeker worden ingebracht als uitkomst van het visieproject.
	17	Worden jonge boeren ook specifiek benaderd?	Ja, zowel als stakeholders om mee te nemen in het proces (we spreken een groep jonge boeren op 12 december over de visie) als ook in de visie zelf. Bij het specifieke knelpunt van bedrijfsopvolging kan bijvoorbeeld onderzocht worden of de provincie een rol kan spelen.
	18	Waarom is in de planning geen specifiek moment waarop PS de visie vaststelt? Het betreft geen uitvoeringsprogramma of programma onder de omgevingswet en wordt later als compleet kaderstellend stuk benut.	De verwachting is dat het kaderstellend document door PS wordt vastgesteld in juni 2024. De visie zal deels landen in het UPLG als integraal omgevingswetprogramma en deels in de Omgevingsvisie.
ChristenUnie	19	<u>Opwaarderingsverzoek:</u> De statenfractie van de ChristenUnie wil graag RGW13 opwaarderen als bespreekstuk: de Startnotitie visie landbouw en voedsel. Wij willen graag aanbevelingen en aandachtspunten meegeven voor het vervolg.	
Partij voor de Dieren	20	<u>Opwaarderingsverzoek:</u> Het lijkt erop dat dit het aangewezen/enige moment is waarop PS input kan leveren op de startnotitie visie landbouw en voedsel; een hele belangrijke visie, zo niet de meest cruciale, voor de toekomst van onze provincie en de inrichting van onze leefomgeving, de vormgeving van een duurzame landbouw en de manier	

		<p>waarop wij voedsel gaan produceren en afnemen.</p> <p>De vraag rijst dan ook waarom deze notitie niet als agendapunt is opgenomen voor deze vergadering. Het is belangrijk dat de Staten vanaf het begin goed meegenomen worden in de opzet, het proces en invulling van deze visie, en dat er duidelijke en vooraf aangekondigde momenten zijn waarop de staten worden geraadpleegd. Ook is het belangrijk helder te krijgen hoe de staten kunnen sturen op deze aspecten.</p>	
	21	<p>Pagina 4: Omgevingsvisie gewijzigd in 2024 en vastgesteld in 2025. Specifiek voor visie landbouw en visie, wanneer wordt er een kaderstellend document vastgelegd door PS en waar bestaat dat uit, hoe verhoudt zich dit tot de op te stellen visie?</p>	<p>Het kaderstellend stuk is het onderdeel van de visie waarin kaderstellende beleidskeuzes worden gemaakt. Dit is de bevoegdheid van PS. Onderdelen van de visie die niet kaderstellend zijn, bijvoorbeeld hoe we de kaders in kunnen vullen, liggen binnen het mandaat van GS.</p>
	22	<p>Pagina 6: wat wordt er bedoeld met een 'bottom-up proces van de Sociaaleconomische impactanalyse'? Wordt deze analyse in het kader van deze visie uitgevoerd of in het kader van de omgevingsvisie of anderszins? Hoe verhouden de uitkomsten zich tot de vormgeving van de visie landbouw en voedsel?</p>	<p>Er wordt hier bedoeld op de sociaaleconomische impactanalyse die onderdeel uitmaakt van het UPLG. Middels deze analyse worden de te verwachten effecten van het UPLG in kaart gebracht. De sociaaleconomische impactanalyse is primair een onderzoek naar de nul-situatie en een eerste schatting van de te verwachten effecten. De focus ligt op twee sporen: brede welvaart in het landelijk gebied, en de sociaaleconomische situatie van de Utrechtse landbouw. Naast dit onderzoek wordt een gesprekspilot voorzien in één van de deelgebieden. De analyse zal niet leiden tot een definitief eindrapport maar zal juist, net als het UPLG, een vervolg krijgen in opvolgende versies. U wordt op een later moment nader geïnformeerd over de SEIA.</p>
	23	<p>Wordt het hele traject visie L+V door 1 bureau gedaan? Is er al een shortlist met bureaus die in aanmerking komen, dan wel geschikt zijn. Hoe wordt dit bepaald?</p>	<p>Het betreft een meervoudig onderhandse aanbesteding voor het gehele traject. Er zijn 3 bureaus benaderd en het aanbestedingstraject wordt begin januari afgerond. Er wordt 1 bureau geselecteerd, maar zij kunnen andere bureaus of instellingen betrekken. De shortlist is bepaald door te onderzoeken welke bureaus ervaring hebben met toekomstverkenning en participatie.</p>
	24	<p>Is ook gedacht aan betrokkenheid van kunstenaars en 'out-of-the-box' denkers en makers? Dit kan enorm helpen een toekomstbeeld visualiseren, inzichtelijk en aantrekkelijk te maken, parallel aan en in</p>	<p>Het is gebruikelijk om bij toekomstverkenning gebruik te maken van een aantal deelnemers dat out-of-the-box kan denken en deze suggestie nemen we mee. Deze deelnemers moeten daarbij sensitief zijn voor gevoelens van andere deelnemers.</p>

		aanvulling op onderzoek, beleidsstukken en doorrekeningen.	
	25	Pagina 8: participatie- en communicatieplan: wordt dit gedeeld met PS en kan daarop worden gereflecteerd/van input verzorgd worden?	Wij voorzien mede in relatie tot besluitvorming over het UPLG een strak tijdsplan. In januari vindt de aanbesteding plaats en zal samen met het bureau verdere invulling worden gegeven aan het traject. In februari willen we al starten met sessies voor de toekomstverkenning. Zodra het participatie en communicatieplan gereed is, willen wij dit met u delen, eventueel in de vorm van een informatiesessie. Wij vragen om eventuele input van Uw Staten nu al aan ons mee te geven.
	26	Pagina 10: krijgt PS ook de uitkomsten van de stakeholderanalyse te zien, en zo ja wanneer?	U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de sessies over de toekomstverkenning. Deze worden vormgegeven aan de hand van de stakeholderanalyse. Deze zal naar verwachting eind januari beschikbaar zijn en kunnen worden gedeeld.
	27	Toekomstverkenning: er komen verschillende scenario's per trend/thema op tafel, maar hoe worden deze per thema gekozen en op basis van welke kennis en welke afwegingen? Scenario's zijn niet waardevrij en de keuzes om het ene wel te belichten en het andere niet kunnen ook heel sturend zijn. Wat is de rol van PS daarbij?	Het idee is om de leden van de commissie RGWW uit te nodigen om deel te nemen aan de sessies van de toekomstverkenning. Het is de bedoeling om heel breed te kijken en ruimte te bieden voor allerlei beelden zodat een evenwichtig beeld kan ontstaan.
Volt	28	<u>Opwaardeerverzoek</u> : Graag we willen de lange termijn met GS bespreken	